

> Retouradres Postbus 16478 2500 BL Den Haag

Het College van Bestuur van de
Technische Universiteit Delft
Postbus 5
2600 AA DELFT

Koninginnegracht 25
Den Haag
Postbus 16478
2500 BL Den Haag
www.erfgoedinspectie.nl

Contactpersoon

A.M. de Haan

T +31-70-412 4082
haan@erfgoedinspectie.nl
IPC 3500

Onze referentie

195786

Datum 29 maart 2010
Betreft Rapportage archiefwettelijk beheer en de brand bij de faculteit
Bouwkunde

Geacht College,

De Erfgoedinspectie heeft in de afgelopen jaren de ontwikkelingen van het archiefbeheer binnen de TU Delft intensief gevolgd. In deze rapportagebrief geeft de Erfgoedinspectie haar oordeel over het archiefwettelijke beheer in uw organisatie sinds 2004.

De Archiefwet 1995 bepaalt dat de archieven van openbare universiteiten in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten verkeren. Het betreft hier de administratie en onderzoeksgegevens. Het doel van de wet is om een efficiënte bedrijfsvoering mogelijk te maken, juridische belangen te garanderen en het cultureel erfgoed te beschermen. De aanleiding voor het intensieve toezicht vormde een inspectie uit 2004 waarbij is vastgesteld dat het informatiebeheer in uw organisatie sterke verbetering behoefde. In mei 2008 gaf de brand bij de faculteit Bouwkunde aanleiding tot een nadere inspectie.

De Erfgoedinspectie stelt vast dat uw College door het uitvoeren van de aanbevelingen voldoende greep heeft gekregen op het centrale archiefbeheer van de universiteit. Hiermee is een aanzienlijke vooruitgang geboekt. Een punt van zorg is dat het archiefbeheer op decentraal niveau buiten beeld is gebleven. De Erfgoedinspectie constateert dat uw College de invulling van de bestuurlijke verantwoordelijkheid op decentraal niveau nog onvoldoende tot uitdrukking brengt.

Graag ontvang ik **voor 15 mei 2010** uw bestuurlijke reactie op het bovenstaande. Voor een toelichting op de bevindingen verwijs ik u naar de bijlagen.

Ik wil u voorstellen om begin mei deze inspectie af te sluiten in de vorm van een gesprek met uw College. Het toezicht zal op de gebruikelijke manier worden voortgezet aan hand van de informatiemonitor.

Datum

Onze referentie

Met vriendelijke groet,

A. van der Kuijl
Hoofdinspecteur Collecties en Archieven

Datum

Onze referentie

Bijlage 1

De uitvoering van aanbevelingen voor het archiefbeheer

In 2004 is door de Rijksarchiefinspectie een rapport opgesteld met aanbevelingen voor het archiefbeheer. Dit maakte deel uit van een onderzoek naar de toepassing van de Archiefwet 1995 bij openbare universiteiten. In 2008 is de Erfgoedinspectie, als de rechtsopvolger van de Rijksarchiefinspectie, nagegaan in hoeverre de aanbevelingen uit 2004 zijn uitgevoerd. De informatie is verkregen aan de hand van de vragenlijsten die uw College de afgelopen jaren heeft ingevuld, inspectiebezoeken en een voortgangsrapportage in december 2008. In mei 2008 werd het lopende onderzoek doorkruist door de grote brand bij de faculteit Bouwkunde. Voor de bevinden naar aanleiding van de brand, verwijs ik u naar bijlage 2.

De inspectie is uitgevoerd door de heer A.M. de Haan, inspecteur. De uitkomsten van dit onderzoek zijn besproken met de heer W.M.M. Roestenburg, de heer H.C.J. Schoffelen, de heer A.W. Plat en mevrouw E.A.M. Maes. (zie bijlage 3).

Inspectie 2004 en vervolging

De Erfgoedinspectie stelt vast dat de kwaliteit van het archiefwettelijke beheer ten opzichte van 2004 is verbeterd. De kwaliteit van het informatiebeheer is op centraal niveau beter gewaarborgd waardoor de universiteit meer in staat is om te voldoen aan de archiefwettelijke eisen. De Erfgoedinspectie is positief over de voortgang. De aanbevelingen voor de verbetering worden op centraal niveau voldoende uitgevoerd, maar verdient op enkele punten nog aandacht. Het archiefbeheer op decentraal niveau heeft verdere invulling nodig om aan de gestelde eisen te voldoen.

Voornamelijk in 2009 is aan de uitvoering van de aanbevelingen zichtbaar prioriteit gegeven. In een voortgangsrapport van 15 december 2008 deed de Erfgoedinspectie voor de openstaande verbeterpunten een reeks aanbevelingen. In december 2009 zijn met de heer Plat en mevrouw Maes de voortgang en de resultaten geëvalueerd. De Erfgoedinspectie heeft hierbij het volgende vastgesteld:

Archiefbeheersregeling

De aanbeveling om de archiefbeheersregels te herzien is in november 2009 door de TU-library onderzocht. Gezien de lopende ontwikkelingen in het archiefwettelijke beheer werd aan de Erfgoedinspectie voorgesteld om de beheersregels niet te wijzigen. In plaats daarvan zal de reikwijdte van uw bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het archiefbeheer worden geregeld in de beschrijving van de administratieve organisatie. De Erfgoedinspectie stemt hiermee in.

Bestandsoverzicht en overbrenging naar het Nationaal Archief

Archieven die niet bekend zijn, kunnen niet worden beheerd en verantwoord. De dekkingsgraad en de actualiteit van het bestandsoverzicht en het ordeningsplan is

indicatief voor de mate waarin uw College in staat is om invulling te geven aan de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het archiefwettelijke beheer. Vastgesteld is dat het bestandsoverzicht en het ordeningsplan nog niet actueel en dekkend zijn. Het archiefbeheer op decentraal niveau is nog onvoldoende ingevuld. Concreet spreken wij hier over het beheer van dynamische archieven, onderzoeksgegevens en hoogleraarsarchieven van de afzonderlijke faculteiten. Deze achterstand leidde vanaf mei 2008 tot omvangrijke beheer- en verantwoordingsproblemen bij de Faculteit Bouwkunde.

Datum

Onze referentie

Het niet beschikken over een volledig bestandsoverzicht staat ook de voorgeschreven overbrenging van archiefbescheiden naar het Nationaal Archief in de weg. De aanbeveling wordt momenteel uitgevoerd, maar mist volledigheid op decentraal niveau. Het is essentieel dat u het bestandsoverzicht volledig maakt en met het Nationaal Archief een plan opstelt dat betrekking heeft op alle archieven.

Personeel en archiefruimte

Met het aanstellen van voldoende vakbekwaam personeel zijn goede resultaten geboekt. Hiermee is voldoende capaciteit opgebouwd voor het uitvoeren van de archiefwettelijke beheerstaken. Met betrekking tot de aanbeveling van de archiefruimte aan de Kluiverweg, heeft u overtuigend aangetoond dat deze is gebouwd en ingericht conform artikel 13 van het Archiefbesluit 1995. Deze ruimte is hiermee geschikt voor de opslag van archiefbescheiden die op grond van een vastgestelde selectielijst voor blijvende bewaring in aanmerking komen.

Bijlage 2

Datum

Onze referentie

Archiefwettelijk beheer naar aanleiding van de brand

De brand bij de faculteit Bouwkunde van 12 mei 2008 gaf aanleiding tot grote bezorgdheid over de staat van de archieven. Het betreft archieven waarvoor uw College op grond van art. 3 Archiefwet 1995 verplicht is om het archief in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Zodoende stuurde de Erfgoedinspectie op 14 mei het schriftelijke verzoek om nadere informatie te verstrekken over de schade, het verlies aan schriftelijke en digitale informatie en reconstructiemaatregelen. In deze bijlage geeft de Erfgoedinspectie haar oordeel over de wijze waarop u aan het verzoek invulling heeft gegeven.

De inspectie is uitgevoerd door de heer A.M. de Haan, inspecteur. De uitkomsten van dit onderzoek zijn besproken met de heer W.M.M. Roestenburg, de heer H.C.J. Schoffelen, de heer A.W. Plat en mevrouw E.A.M. Maes. (zie bijlage 3).

Geen overzicht

Op 16 juli 2008 vond een gesprek plaats naar aanleiding van het informatieverzoek. Bij het gesprek waren aanwezig: de heer Schoffelen, de heer Roestenburg, de heer Plat en de heer Lips. De aanwezigen konden de inspecteur geen samenhangend inzicht bieden in de aard, de staat, de omvang en de locatie van de archiefbescheiden. Hoewel enkele weken voor de brand het afronden van een bestandsoverzicht nog schriftelijk was bevestigd door de directeur Library, mevrouw Heijne, ontbrak het overzicht en waren de beheerders er niet mee bekend.

Uit aanvullend onderzoek bleek dat het archiefwettelijk beheer, zowel tijdens als in de weken na de brand, buiten beeld is gebleven. Uit gesprekken met betrokkenen, open bronnen en notulen van het sloopoverleg bleek dat de staat van de archieven door of namens uw College niet onder de aandacht is gebracht van het crisisberaad, het sloopbedrijf of de gemeente Delft. Vastgesteld werd dat het archief vanaf het ontstaan van de brand als verloren was beschouwd, zonder dat hiernaar een onderzoek was ingesteld. Hierdoor waren geen bergingsplannen voor het archief overwogen.

Op grond van deze gegevens is door de inspectie vastgesteld dat ernstige beheer- en verantwoordingsproblemen waren ontstaan.

Interventie door de Erfgoedinspectie

In verband met de urgente voortgang van de sloopwerkzaamheden en de afnemende mogelijkheid om de aard en de omvang van de schade vast te stellen of eventuele bergingsmaatregelen voor te bereiden, heeft de Erfgoedinspectie een interventie gepleegd. Op grond van de bevoegdheden die aan een toezichthouder zijn toegekend op grond van art. 5 van de Algemene wet bestuursrecht is in samenwerking met de Gemeente Delft de slooplocatie betreden en volgde een onderzoek naar de aanwezigheid, de aard, de staat, de omvang en de locatie van de archieven van de faculteit Bouwkunde.

Datum

Onze referentie

Aan de hand van de nog aanwezige bouwdelen en de brandsporen is op de slooplocatie vastgesteld dat de inventaris vanaf de derde verdieping volledig verloren is gegaan en op andere plaatsen grote schade heeft opgelopen. De semi-statische archiefruimte werd gelokaliseerd aan de hand van papierfragmenten tussen het puin. Vastgesteld werd dat de ondergrondse archiefruimte nog intact was, maar ontoegankelijk en gevuld met bluswater. In overleg met de gemeente Delft is bepaald dat zodra de veiligheids situatie het toeliet, de archiefruimte betreden zou worden om de aard en de omvang van de archiefdelen te beoordelen. De directeur van de TU-library en de secretaris van de faculteit Bouwkunde, zijn hierover ingelicht, waarop zij besloten om de archiefruimte geheel te ontruimen aan de hand van het inmiddels teruggevonden bestandsoverzicht.

In oktober 2008 is in samenspraak met de gemeente Delft, het sloopbedrijf en de Erfgoedinspectie het archief geborgen. Hierbij is ook het vermiste archief van de Nederlandse Oudheidkundige Bond aangetroffen en voor een deel veiliggesteld. Vermiste archeologische onderzoeksgegevens werden in de ruimte niet aangetroffen. Bescheiden die op grond van vastgestelde selectielijsten voor vernietiging in aanmerking kwamen, zijn conform de Archiefwet 1995 vernietigd. Een klein deel van de vernietigbare bescheiden is geïdentificeerd maar vanwege instortingsgevaar achtergebleven. De overige archiefbescheiden zijn geïnventariseerd en door een gespecialiseerd bedrijf geconserveerd. Vastgesteld is dat deze werkzaamheden correct zijn uitgevoerd.

Geschatte omvang van de archiefschade

In januari 2010 stelde u een reconstructierapport op waarmee de schade aan het faculteitsarchief bij benadering inzichtelijk werd. Begin 2009 was vastgesteld dat in het teruggevonden bestandsoverzicht geen gegevens waren vastgelegd over de lopende archieven, de onderzoeksgegevens en hoogleraararchieven van de faculteit. De Erfgoedinspectie heeft daarom ingestemd met uw voorstel om in plaats van een feitelijk verslag een aannemelijke benadering op te stellen die is gebaseerd op de aanwezige organisatiegegevens. Deze bekende gegevens over personeelsomvang, uitvoeringstaken en locaties zijn aangevuld met geïnterpreteerde gegevens over archieven die bij Bouwkunde aanwezig waren ten tijde van de brand.

Uit uw rapportage maak ik op dat in de brand van 13 mei 2008, circa 257 strekkende meter archief van de faculteit Bouwkunde verloren is gegaan. Hiervan was 41 strekkende meter (16%) op grond van een archiefwettelijk vastgestelde selectielijst als blijvend te bewaren erfgoed aangemerkt.

Het betreft hier:

- *onderzoekersarchief*
het adviseren over onderzoeksangelegenheden
rapportages en publicaties van wetenschappelijk onderzoek
- *onderwijsarchief*
evaluatierapporten van het wetenschappelijk onderwijs
- *bestuurlijk archief*
beoordelingen van de kwaliteit van de werkzaamheden van de universiteit

Het overige deel dat verloren is gegaan (216m¹), was niet als erfgoed aangemerkt en bestond uit archief met betrekking tot:

- o het vaststellen van onderzoeksprogramma's;
- o het houden van beoordelings- en functioneringsgesprekken;
- o tentamengegevens (opgaven, -uitwerkingen en – uitslagen)
- o het papieren deel van de financiële administratie.

Datum

Onze referentie

Circa 80 procent van de digitale onderzoeksgegevens is vanuit een centrale back-up hersteld. Het veronderstelde verlies van 20% wordt door de contactpersonen toegeschreven aan het feit dat de gegevens niet centraal waren opgeslagen. Volgens opgave bleef 93m¹ van de blijvend te bewaren archiefbescheiden van het faculteitsbestuur behouden omdat deze reeds voor de brand waren gearchiveerd in de nieuwgebouwde archiefruimte aan de Kluyverweg. Het resterende deel is door verschillende redenen behouden gebleven. Een deel was elders op de campus was gehuisvest. Een ander gedeelte is door berging behouden gebleven berging. Het overige deel kon worden gereconstrueerd uit duplicaten en schaduwarchieven.

De TU-library heeft aangekondigd dat het archiefbeheer onderdeel is gaan uitmaken van het calamiteitenplan van de Library. De Erfgoedinspectie vindt dit een positieve ontwikkeling.

Oordeel

De Erfgoedinspectie heeft vastgesteld dat u aan het verzoek van 14 mei 2008 heeft voldaan en bevestigt uw bevinding dat in de brand 257 m¹ archief verloren is gegaan, waarvan 41 m¹ als erfgoed was aangemerkt. De reconstructie van verloren archief is gezien de omstandigheden goed uitgevoerd.

De wijze waarop door uw College aan het verzoek is voldaan, verliep moeizaam. De reden hiervoor was dat in de eerste maanden na de brand het bestandsoverzicht niet voorhanden was. Toen het bestandsoverzicht na enkele maanden werd teruggevonden, bleek dat in het overzicht geen gegevens waren vastgelegd op faculteitsniveau.

Indicatief is dat beheerders op centraal niveau onvoldoende inzicht hebben in de aard en de omvang van het faculteitsarchief dat wel behouden zijn gebleven. Dit wijst erop dat uw College nog onvoldoende greep heeft op het archiefwettelijke beheer binnen de faculteit(en).

Bijlage 3

Datum

Onze referentie

Contactpersonen en geraadpleegde bronnen

Gesproken met:

Dhr. H.C.J. Schoffelen, secretaris Faculteit Bouwkunde
Mevr. M.A.M. Heijne, directeur TU Library

Medewerkers TU Library:

Dhr. W.M.M. Roestenburg
Dhr. H.W. Meijerrathken
Dhr. A.W. Plat
Mevr. E.A.M. Maes MSc
Dhr. J.S. Nederpel
Dhr. H.J. van Rijn
Dhr. J.L.L. Lips
Dhr L. Woudstra
Dhr. R. Schalker

Medewerker FMVG:

Dhr J. van der Kruuk,

N.N., wetenschappelijk onderzoekers bij de faculteit Bouwkunde

Gemeente Delft:

Dhr. H. van Vilsteren, Hoofd Bouw- en Woningtoezicht
Dhr. W. Kruf, inspecteur Bouw- en Milieutoezicht

Nationaal Archief:

Dhr. G. de Bruin, medewerker Blue Shield
Mevr. T. IJtsma

Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid - Nibra

Dhr. R. Hagen, lector brandpreventie en rapporteur aan de
Brandweercommandant

Provincie Limburg:

Dr. G.C.M. Jansen, beleidsmedewerker archeologie

Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond:

Dhr. A. Met, bestuurslid

Bronnen:

Informatiemonitor Erfgoedinspectie over de jaren 2004-2009
Correspondentie met College van Bestuur
Correspondentie met de TU-Library
Reconstructie archieven Bouwkunde, Team DMA TU Delft (20-1-2010)
Feitenonderzoek Brand Faculteit Bouwkunde TU Delft, Interseco (2009)
Evaluatie crisismanagement tijdens de brand 13 mei 2008, Ernst & Young (2009)

Brand bij Bouwkunde. Evaluatie van de crisisbeheersing en vergunningverlening,
COT (2009)
Mediaberichten over brand en de TU-Delft
Nieuwsberichten op de website van de faculteit Bouwkunde
Webcam sloopactiviteiten
Inspectie monsters slooplocatie

Datum

Onze referentie